

Opodatkowanie transakcji kryptowalutowych w świetle ustawodawstwa ukraińskiego

Danylo Getmantsev*

Artykuł przedstawia kwestię statusu prawnego kryptowalut na gruncie prawodawstwa ukraińskiego, jak również propozycje zmian legislacyjnych zmierzających do uregulowania tzw. wydobywania (kopania) oraz obrotu kryptowalutami na Ukrainie. W opracowaniu omówiono ponadto bieżące wyzwania związane z opodatkowaniem dochodów uzyskiwanych z transakcji z wykorzystaniem kryptowalut.

Słowa kluczowe: podatek, kryptowaluta, waluta wirtualna, system podatkowy
JEL Classification: K34

* Doktor nauk prawnych • profesor na Wydziale Prawa Finansowego Narodowego Uniwersytetu Tarasa Szewczenki w Kijowie, Ukraina, członek Europejskiego Stowarzyszenia Profesorów Prawa Podatkowego (EATLP) •
✉ getmantsev.danil@taxlink.ua • ORCID: 0000-0001-7942-4620

Wprowadzenie

Tworzenie się innowacyjnego społeczeństwa oraz dynamiczny rozwój nauki, technologii i nowoczesnych systemów w różnych dziedzinach życia publicznego doprowadziły do powstania dużej liczby innowacji, w tym w dziedzinie technologii finansowych (*Fintech*) i technologii internetowych. Takie innowacje obejmują tak zwaną kryptowalutę, która stopniowo rozprzestrzenia się na całym świecie i jest już powszechnie stosowana jako środek płatniczy.

Pomimo faktu, że pierwsza kryptowaluta, *Bitcoin*, która po raz pierwszy pojawiła się

w 2009 r., jest obecnie dość rozpowszechniona na całym świecie, wielu naukowców, ekonomistów i innych specjalistów w tej dziedzinie nadal nie jest w stanie wypracować i uzgodnić spójnego podejścia do zrozumienia prawnej natury kryptowalut, a tym samym nie nadała tej innowacji jednolitej definicji. Dla przykładu, różni specjaliści opisują *Bitcoin*¹ i *Altcoin* jako kryptowaluty, waluty cyfrowe i wirtualne lub pieniądze elektroniczne. Niektórzy eksperci utożsamiają *Bitcoin* i *Altcoin* z pieniędzmi, walutą i środkami

Wielu naukowców, ekonomistów i innych specjalistów w tej dziedzinie nadal nie jest w stanie wypracować i uzgodnić spójnego podejścia do zrozumienia prawnej natury kryptowalut

¹ Ogólna definicja innych kryptowalut pojawiła się po *Bitcoinie* (*Ethereum*, *Litecoin*, *Monero* itp.).

płatniczymi, podczas gdy inni przyrównują je do aktywów, towarów, własności itp.

Rząd każdego kraju ma własne podejście do regulowania obrotu kryptowalutami, w tym kwestii opodatkowania transakcji kryptowalutowych. W niektórych krajach transakcje kryptowalutowe są zabronione lub znacznie ograniczone (na przykład w Bangladeszu, Wietnamie itd.), podczas gdy w innych krajach transakcje takie podlegają reglamentacji (Japonia, Białoruś itd.). Istnieją jednak pewne państwa, w których kryptowaluta nie jest zabroniona, ale jednocześnie nie jest administrowana ani kontrolowana przez władze państwowe (Ukraina).

Rząd każdego kraju ma własne podejście do regulowania obrotu kryptowalutami, w tym kwestii opodatkowania transakcji kryptowalutowych.

Zasady opodatkowania kryptowalut na Ukrainie

Obecne ustawodawstwo Ukrainy nie stosuje terminu kryptowaluta ani żadnego innego na oznaczenie wskazanej innowacji (unikalny zestaw cyfr powstały w wyniku skomplikowanych obliczeń matematycznych i posiadający pewną wartość wynikającą z umowy / ekwiwalent pieniężny w walucie krajowej tego czy innego kraju, co określono w umowie). Wynika to z faktu, że kryptowaluta i transakcje kryptowalutowe nie są obecnie regulowane na Ukrainie, a status prawny

kryptowaluty pozostaje trudną, otwartą i kontrowersyjną kwestią.

W 2014 r. Narodowy Bank Ukrainy wydał swoją pierwszą oficjalną opinię na temat statusu prawnego kryptowaluty na Ukrainie oraz transakcji kryptowalutowych. W piśmie wyjaśniającym Narodowy

Bank Ukrainy uznał kryptowalutę Bitcoin za substytut pieniądza, który

nie ma realnej wartości i nie może być wykorzystywany przez osoby fizyczne lub prawne jako

środek płatniczy na Ukrainie. Jednak takie podejście, które zakłada, że kryptowaluta jest substytutem pieniądza, nie zostało ustanowione w żadnym akcie prawnym czy regulacjach Narodowego Banku Ukrainy i jest raczej kontrowersyjne, ponieważ kryptowaluta nie jest objęta definicją „substytutu pieniądza” przewidzianą

w ustawodawstwie Ukrainy.

Zgodnie z art. 1 ukraińskiej ustawy o Narodowym Banku Ukrainy, który ustanowił zakaz wykorzystywania substytutów pieniądza jako środków płatniczych na Ukrainie: ta kategoria prawna obejmuje „wszelkie dokumenty w formie banknotów, które różnią się od jednostki monetarnej Ukrainy i zostały wydane przez inną instytucję niż Narodowy Bank Ukraiński w celu dokonywania dowolnych płatności w ramach obrotu gospodarczego, z wyjątkiem aktywów walutowych”. Kryptowaluta nie odpowiada w pełni powyższej definicji substytutu pieniądza. Po pierwsze nie jest dokumentem jako takim i nie może zostać uznana za dokument elektroniczny. Co więcej kryptowaluta nie jest banknotem. A wreszcie z analizy ukraińskich norm prawnych wynika, że kryptowaluty nie można uznać za substytut pieniądza.

W 2017 r. Narodowy Bank Ukrainy, wraz z innymi rządowymi organami nadzoru nad ukraińskim sektorem gospodarki finansowej (Krajowa Komisja Papierów Wartościowych i Giełd oraz Krajowa Komisja Państwowej Regulacji Rynków Usług Finansowych), dokonał przeglądu swojego stanowiska w sprawie klasyfikacji kryptowalut jako substytutów pieniądza oraz wydał wspólne oświadczenie w sprawie ich statusu na Ukrainie. Zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem Ukrainy ukraińskie organy nadzoru finansowego² we wspólnym oświadczeniu określiły właściwości, które nie są charakterystyczne dla kryp-

² Wspólne oświadczenie organów nadzoru finansowego w sprawie statusu kryptowaluty na Ukrainie. Dostępne pod adresem: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=59735329.

Kryptowaluta i transakcje kryptowalutowe nie są obecnie regulowane na Ukrainie, a status prawny kryptowaluty pozostaje trudną, otwartą i kontrowersyjną kwestią.

towaluty. Jednak kwestia ustalenia statusu prawnego kryptowaluty została pozostawiona do dalszego rozpatrzenia.

A zatem Narodowy Bank Ukrainy, Krajowa Komisja Papierów Wartościowych i Giełd oraz Krajowa Komisja Państwowej Regulacji Rynków Usług Finansowych doszły do wniosku, że kryptowaluta nie może być definiowana jako:

- a) *pieniądze* (fundusze walutowe, fundusze, banknoty) ze względu na fakt, że kryptowaluta nie istnieje w formie banknotów, monet, zapisów na rachunkach bankowych,
- b) *waluta, prawny środek płatniczy obcego kraju, aktywa walutowe*, ponieważ kryptowaluta nie jest powiązana z jednostką monetarną żadnego kraju,
- c) *papier wartościowy*, gdyż żadna kryptowaluta nie zawiera oznaczeń dokumentu ani emitenta, czyli nie ma ustalonej formy dokumentu, spełniającej odpowiednie wymagania poświadczające własność pieniężną lub inną, brak definicji relacji pomiędzy emitentem papieru wartościowego a osobą, która ma do niego prawa, nie przewiduje wypełniania zobowiązań dotyczących takich papierów wartościowych, a także możliwości przeniesienia praw do papierów wartościowych na inne osoby,
- d) *substytut pieniądza*, ze względu na fakt, że kryptowaluta nie ma cech banknotów; nie ma emitenta ani celu produkcyjnego.

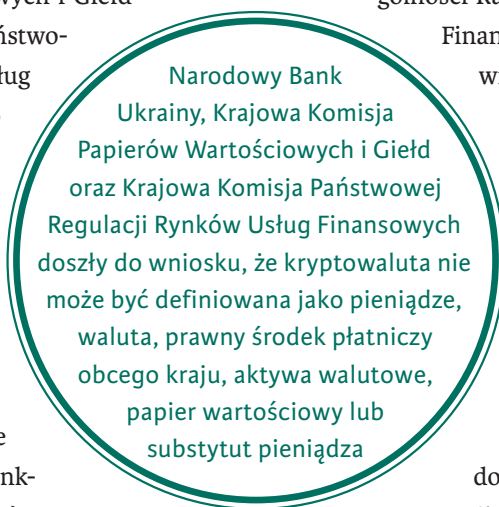
Po przeanalizowaniu statusu prawnego kryptowaluty na całym świecie i na Ukrainie rządowe organy nadzoru doszły do wniosku, że pomimo licznych praktyk wykorzystywania kryptowaluty jako miary wartości, czy też środka wymiany i akumulacji, jej złożony charakter prawny nie może być utożsamiany z żadnym z pokrewnych

pojęć (fundusz walutowy, waluta, aktywa walutowe, prawny środek płatniczy, pieniądź elektroniczny, papier wartościowy, substytut pieniądza itp.). Inne ukraińskie organy państwowe, w szczególności Rada Ministrów, Ministerstwo

Finansów, Ministerstwo Sprawiedliwości i Państwowa Administracja Skarbowa, nie wyraziły swojego stanowiska w sprawie statusu prawnego kryptowaluty na Ukrainie. Nie udzieliły też publicznych objaśnień ani statusu kryptowaluty ani zawierania umów cywilnoprawnych dotyczących kryptowaluty czy wynikających z nich zobowiązań, ani też procedury opodatkowania transakcji kryptowalutowych czy działalności polegającej na wydobywaniu kryptowaluty itd. Obecnie badacze nauk ekonomicznych i prawnych, inni specjaliści i władze państwowe analizują i badają obrót kryptowalutami na Ukrainie, wejście w posiadanie kryptowaluty oraz utratę jej posiadania, specyfikę reglamentacji i kontroli wydobywania kryptowalut oraz działalność polegającą na wymianie kryptowaluty, a także osoby wymieniające kryptowalutę w celu określenia miejsca kryptowaluty wśród przedmiotów praw obywatelskich i uregulowania jej na poziomie krajowym.

Brak przepisów ustawowych i wykonawczych, które wprowadzałyby obrót kryptowalutami na Ukrainie nie oznacza zakazu wydobywania tej czy innej kryptowaluty. Ponadto nie pociąga też za sobą konieczności przygotowania i wymiany pieniądza fiducjarnego na kryptowalutę i *vice versa*, a także wymiany jednej kryptowaluty na inną. Brak państwowego uregulowania powyższych stosunków publicznych nie prowadzi do zakazu wykorzystywania kryptowaluty w jakikolwiek sposób, który nie został otwarcie zakazany przez prawo.

Obecnie posiadanie kryptowaluty i dokonywanie transakcji kryptowalutowych (darowizny, wymiana itd.), które nie są powiązane z działa-

Brak państwowego uregulowania pnie prowadzi do zakazu wykorzystywania kryptowaluty w jakikolwiek sposób, który nie został otwarcie zakazany przez prawo.

niemi niebezpiecznymi społecznie (w szczególności praniem nielegalnych pieniędzy, finansowaniem terroryzmu i rozprzestrzenianiem środków masowego rażenia) są legalne. Po pierwsze posiadanie kryptowalut i dokonywanie transakcji kryptowalutowych nie stoi w sprzeczności z obecnym prawodawstwem Ukrainy. Poza tym takie działania nie pociągają za sobą możliwości zastosowania środków przymusu państwowego w stosunku do danej osoby fizycznej, w tym wszczęcia postępowania karnego czy administracyjnego. W związku z tym, z powodu braku ukraińskich przepisów ustawowych i wykonawczych, które regulowałyby zawiłości realizacji czynności i transakcji powiązanych z kryptowalutą, wyszczególnione czynności i transakcje powinny być regulowane na zasadach ogólnych.

Stosunki publiczne występujące w obszarze opodatkowania (opodatkowanie i inne obowiązkowe płatności kierowane do scentralizowanych funduszy publicznych – do Państwowego Budżetu Ukrainy i budżetów lokalnych: budżetów społeczności terytorialnych, stowarzyszonych społeczności terytorialnych) są regulowane przez Kodeks Podatkowy, Kodeks Celny Ukrainy i inne ukraińskie ustawy oraz rozporządzenia przyjęte przez upoważnione do tego organy władzy państwowej zgodnie z Kodeksem Podatkowym i Celnym Ukrainy.

Tym samym, zgodnie z Kodeksem Podatkowym Ukrainy, przedmiotem opodatkowania na Ukrainie jest dochód uzyskany przez osoby fizyczne, pochodzący ze źródeł znajdujących się na Ukrainie, jak również dochód zagraniczny uzyskany przez osobę fizyczną, która jest rezydentem Ukrainy, pochodzący ze źródeł znaj-

dujących się poza Ukrainą. Oprócz tego obecne prawodawstwo podatkowe Ukrainy przewiduje opodatkowanie mienia posiadanego lub użytkowanego przez osoby fizyczne.

W zakresie uregulowania poboru podatku na Ukrainie od mienia należącego do osoby fizycznej Kodeks Podatkowy Ukrainy nie uznaje kryptowaluty za mienie, na które nakładany jest podatek, co skutkuje tym, że fakt posiadania kryptowaluty przez osobę fizyczną, bez względu na jej aktualną wartość rynkową, nie przesądza z góry o zaistnieniu zobowiązania podatkowego tej osoby, w tym obowiązku deklaracji.

Opodatkowanie dochodu osób fizycznych, który pochodzi ze źródeł znajdujących się na Ukrainie (co dotyczy rezydentów i nie-rezydentów Ukrainy), jak również opodatkowanie dochodu zagranicznego (co dotyczy rezydentów Ukrainy) opiera się na zasadzie, że opodatkowaniu podlegają wszelkie dochody, z wyjątkiem dochodów wyłączonych zgodnie z prawem z podlegającego opodatkowaniu całkowitego miesięcznego (rocznego) dochodu podatnika (osoby fizycznej). Lista dochodów, które nie są włączane do całkowitego miesięcznego (rocznego) dochodu podatników (osób fizycznych) podle-

Kodeks Podatkowy Ukrainy nie uznaje kryptowaluty za mienie, na które nakładany jest podatek, co skutkuje tym, że fakt posiadania kryptowaluty przez osobę fizyczną, bez względu na jej aktualną wartość rynkową, nie przesądza z góry o zaistnieniu zobowiązania podatkowego tej osoby.

gającego opodatkowaniu, tj. dochodów, które nie podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych, jest wyczerpująca i wyraźnie określona w art. 165 Kodeksu Podatkowego Ukrainy. Zgodnie z art. 165 dochód uzyskany przez osobę fizyczną w wyniku dokonania transakcji kryptowalutowej nie jest wyłączony z całkowitego rocznego (miesięcznego) dochodu podlegającego opodatkowaniu. Zatem taki dochód podlega opodatkowaniu.

Co więcej, zgodnie z art. 163 Kodeksu Podatkowego Ukrainy, przedmiotem opodatkowania rezydenta (osoby fizycznej) jest całkowity miesięczny (roczny) dochód podlegający opodatkowaniu, pochodzący ze źródeł znajdujących się

na Ukrainie, który podlega ostatecznemu opodatkowaniu w momencie jego naliczenia (wypłaty, udzielenia świadczeń) oraz dochód zagraniczny (zysk) uzyskany ze źródeł znajdujących się poza Ukrainą. Przedmiotem opodatkowania nie-rezydenta (osoby fizycznej) będzie całkowity miesięczny (roczny) dochód podlegający opodatkowaniu, pochodzący ze źródeł znajdujących się na Ukrainie, który

podlega ostatecznemu opodatkowaniu w momencie jego naliczenia (wypłaty, udzielenia świadczeń).

Zgodnie z punktem 14.1.54. ustępu 14.1 art. 14, wyrażenie „dochód pochodzący z Ukrainy” oznacza wszelkie dochody uzyskane przez rezydentów lub nie-rezydentów w wyniku jakiegokolwiek działalności prowadzonej przez nich na terytorium Ukrainy (w tym wypłaty rekompensaty – wyrównań – przez zagranicznych pracodawców) oraz jej szelfu kontynentalnego, w jej wyłącznej (morskiej) strefie ekonomicznej. Zgodnie z punktem 14.1.55. ustępu 14.1 art. 14, wyrażenie „dochód pochodzący spoza Ukrainy” oznacza wszelkie dochody uzyskane przez rezydentów w wyniku jakiegokolwiek działalności prowadzonej przez nich poza obszarem celnym Ukrainy, w tym odsetki, dywidendy, należności licencyjne i wszelkie inne formy dochodów biernych; spadki, upominki, wygrane, nagrody; dochód z wykonywania pracy (świadczenia usług) na podstawie umów cywilnoprawnych i umów o pracę; dochód pochodzący z przyznania mienia znajdującego poza Ukrainą, w tym taboru kolejowego zarejestrowanego wraz z portami usytuowanymi poza terytorium Ukrainy, dzierżawionego rezydentom (na ich użytek); dochód ze sprzedaży mienia znajdującego się poza Ukrainą; dochód z przeniesienia prawa własności aktywów inwestycyjnych, w tym praw korporacyjnych, papierów wartościowych itd.; inny dochód z jakiegokolwiek działalności gospodarczej realizowanej obszarem celnym Ukrainy lub na tery-

Fakt otrzymania kryptowaluty przez osobę fizyczną w wyniku prowadzenia działalności gospodarczej lub realizacji jakiegokolwiek transakcji nie skutkuje powstaniem dochodu takiej osoby, w tym dochodu podlegającego opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych.

toriach niepodlegających kontroli służb celnych Ukrainy.

Jednakże Kodeks Podatkowy Ukrainy nie definiuje „dochodu”, na podstawie którego nakłada się na podatników (osoby fizyczne) podatek dochodowy oraz inne podatki i opłaty przewidziane w systemie podatkowym Ukrainy. W myśl ustępu

5.3 art. 5 Kodeksu Podatkowego Ukrainy

inne pojęcia, które użyto w tek-

ście lecz których nie zdefiniowano, zastosowano zgodnie ze znaczeniem nadanym im przez inne akty prawne. A zatem art. 1 ukraińskiej ustawy o rachunkowości i sprawozdawczości finansowej na Ukrainie definiuje pojęcie „dochodu”

jako wzrost korzyści ekonomicznych w formie zwiększenia

aktywów lub zmniejszenia zobowiązań

prowadzący do powiększenia kapitału własnego (z wyjątkiem wzrostu kapitału kosztem honorariów właścicieli).

Z powodu swej złożonej natury prawnej w świetle ukraińskiego prawodawstwa kryptowaluta nie może być wiązana z aktywami (finansowymi lub niematerialnymi) ani też z prawem własności czy zobowiązaniami. W związku z tym fakt otrzymania kryptowaluty przez osobę fizyczną w wyniku prowadzenia działalności gospodarczej lub realizacji jakiegokolwiek transakcji (jako upominku, wynagrodzenia tytułem umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej, w wyniku wymiany na mienie lub wymiany jednej kryptowaluty na inną) nie skutkuje powstaniem dochodu takiej osoby, w tym dochodu podlegającego opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych i podatkiem wojennym. Taki dochód nie powstaje w przypadku zmiany wskaźnika wartości kryptowaluty w stosunku do waluty, z którą jest powiązana (w wyniku wzrostu wartości rynkowej konkretnej kryptowaluty).

Tym niemniej, zgodnie z przepisami prawa podatkowego Ukrainy, wszelki dochód uzyskany przez osobę fizyczną na Ukrainie (w for-

mie pieniężnej lub niepieniężnej) w wyniku realizacji jakiegokolwiek transakcji bądź działalności (z wyjątkiem dochodu niepodlegającego opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych i podatkiem wojennym) rodzi zobowiązanie podatkowe takiej osoby. Zatem środki pieniężne, inne mienie, prawa własności uzyskane przez osobę w wyniku transakcji kryptowalutowej (np. wymiana kryptowaluty na pieniądź fiducyjny, inne mienie lub prawa własności) powinny być opodatkowane na ogólnych zasadach krajowych obowiązujących w państwie. Ponadto charakter prawny umowy cywilnoprawnej (umowy wymiany itd.), w tym takiej transakcji, jest nieistotny dla powstania zobowiązań podatkowych z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku wojennego.

Tym samym dochód uzyskany w przypadku wymiany kryptowaluty lub jej części na środki pieniężne, inne mienie lub prawa własności będzie w Ukrainie podlegał opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych według stawki 18% oraz podatkiem wojennym według stawki 1,5%. Podstawa opodatkowania będzie określona w oparciu o całkowitą kwotę środków pieniężnych uzyskanych w wyniku transakcji kryptowalutowej lub wartość mienia (praw własności) uzyskanego w wyniku transakcji. Stosuje

się normalną stawkę pomnożoną przez współczynnik obliczany według następującej formuły: $C = 100 : (100 - Tr)$, gdzie C jest współczynnikiem, a Tr stawką podatku ustaloną dla danego dochodu w momencie jego naliczenia.

Niejasny status prawny kryptowaluty na Ukrainie oraz brak podstaw prawnych do uznania kryptowaluty za mienie lub inne aktywa uniemożliwiają wykorzystywanie kryptowalut

Dochód uzyskany w przypadku wymiany kryptowaluty lub jej części na środki pieniężne, inne mienie lub prawa własności będzie w Ukrainie podlegał opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych według stawki 18%.

w działalności gospodarczej osób prawnych, w tym także wykazywanie kryptowalut w rachunkowości i sprawozdawczości finansowej.

Rada Najwyższa Ukrainy zarejestrowała następujących sześć projektów ustaw, mających na celu uregulowanie działalności i transakcji z wykorzystaniem kryptowalut:

1) Projekt ukraińskiej ustawy o obrocie kryptowalutami na Ukrainie (nr rej. 7183 z dn. 06.10.2017 r.); 2) Projekt ukraińskiej ustawy o pobudzaniu rynku kryptowalut i instrumentów pochodnych (nr rej. 7183-1 z dn. 10.10.2017 r.); 3) Projekt ukraińskiej ustawy o zmianach w Kodeksie Podatkowym Ukrainy dotyczących rynku kryptowalut i instrumentów pochodnych (nr rej. 7246 z dn. 30.10.2017 r.); 4) Projekt ukraińskiej ustawy o zmianach w Kodeksie Podatkowym Ukrainy dotyczących opodatkowania transakcji z udziałem wirtualnych aktywów na Ukrainie (nr rej. 9083 z dn. 14.09.2018 r.); 5) Projekt ukraińskiej ustawy o zmianach w Kodeksie Podatkowym Ukrainy dotyczących opodatkowania transakcji z udziałem wirtualnych aktywów na Ukrainie (nr rej. 90831 z dn. 27.09.2014 r.); 6) Projekt ukraińskiej ustawy o zmianach w Kodeksie Handlowym Ukrainy dotyczących obrotu wirtualnymi aktywami (nr rej. 9359 z dn. 03.12.2018 r.).

I tak projekt ukraińskiej ustawy o obrocie kryptowalutami na Ukrainie przyjmuje co następuje:

- po pierwsze kryptowaluta jest kodem programu komputerowego (zbiorem znaków, liczb i liter) i przedmiotem własności, który może być użyty jako środek wymiany. Informacje o kryptowalucie wprowadzane są do systemu typu *blockchain* i przechowywane w nim jako jednostki obliczeniowe tego systemu w formie danych (kodu oprogramowania). W tym przypadku właścicielem kryptowaluty jest każda osoba fizyczna, indywidualny przedsiębiorca lub osoba prawna, która zgodnie z prawem przechowuje i posiada kryptowalutę,

Rada Najwyższa Ukrainy zarejestrowała następujących sześć projektów ustaw, mających na celu uregulowanie działalności i transakcji z wykorzystaniem kryptowalut.

- po drugie kryptowaluta uzyskana w wyniku wydobywania podlega opodatkowaniu na zasadach ogólnych,
- po trzecie, zgodnie z prawodawstwem Ukrainy, do transakcji kryptowalutowych mają zastosowanie przepisy ogólne dotyczące umów wymiany, a opodatkowanie działalności wydobywania i transakcji wymiany kryptowalut regulowane jest przez obecne prawodawstwo Ukrainy.

Projekt ukraińskiej ustawy o pobudzaniu rynku kryptowalut i instrumentów pochodnych na Ukrainie przewiduje wprowadzenie zezwolenia na działanie giełdy kryptowalut i innych instytucji finansowych, które będą świadczyć usługi finansowe na rynku kryptowalut (prowadzenie rachunków klientów w kryptowalucie, transakcje w kryptowalucie pomiędzy takimi rachunkami, transakcje wymiany kryptowaluty oraz operacji pochodnych na kryptowalucie). W tym projekcie ustawy termin kryptowaluta odnosi się do zdecentralizowanej cyfrowej miary wartości, która może być wyrażona cyfrowo i funkcjonuje jako środek wymiany, ograniczania kosztów lub jednostka obliczeniowa oparta na kalkulacjach matematycznych, jest ich wynikiem i posiada kryptograficzną ochronę księgową. Dla celów prawnych kryptowaluty uważa się za aktywa finansowe.

Projekt ukraińskiej ustawy o zmianach w Kodeksie Podatkowym Ukrainy dotyczących pobudzania rynku kryptowalut i instrumentów pochodnych (nr rej. 7246 z dn. 30.10.2017 r.) stwierdza co następuje:

- poza instytucjami finansowymi świadczącymi usługi finansowe na rynku kryptowalut zgodnie z ukraińską ustawą o pobudzaniu rynku kryptowalut i instrumentów pochodnych na Ukrainie, również zysk przedsiębiorstw uzyskany z transakcji sprzedaży i kupna z wykorzystaniem kryptowalut jest zwolniony z opodatkowania,
- wpływy z transakcji kryptowalutowych nie są opodatkowane miesięcznie (rocznie) podatkiem dochodowym od osób fizycznych ani podatkiem wojennym,
- kryptowaluta i transakcje kryptowalutowe nie podlegają opodatkowaniu podatkiem VAT.

Zgodnie z projektem ukraińskiej ustawy o zmianach w Kodeksie Podatkowym Ukrainy dotyczących opodatkowania transakcji z udziałem wirtualnych aktywów na Ukrainie proponuje się wprowadzenie fikcji prawnej w postaci aktywów wirtualnych i opodatkowanie transakcji z ich udziałem według specjalnych ustaleń, a mianowicie:

- po pierwsze zysk przedsiębiorstw z operacji z udziałem aktywów wirtualnych (różnica dodatnia pomiędzy wpływami ze sprzedaży wirtualnych aktywów – wymiany na wartość w walucie – a kosztami ich nabycia i/lub wydobywania) będzie opodatkowana według stawki 5% do 1 stycznia 2014 r., z kolei podstawowa stawka podatku dochodowego od osób prawnych w wysokości 18% będzie stosowana celem opodatkowania takiego zysku po upływie wskazanej daty,
- po drugie zysk (dochód) z operacji z udziałem aktywów wirtualnych opodatkowany jest stawką 5% podatku dochodowego od osób fizycznych, a zysk (dochód) taki powinien być interpretowany jako dodatnia różnica pomiędzy dochodem ze sprzedaży aktywów wirtualnych (ich wymiany na wartość w walucie) a kosztem ich nabycia, o ile są one udokumentowane, bądź kosztem wydobywania takich wirtualnych aktywów. W przypadku braku takiej dokumentacji potwierdzającej koszt nabycia wirtualnych aktywów całkowita wartość takiego dochodu zostanie uznana za podstawę opodatkowania.

W ramach projektu ukraińskiej ustawy o nowelizacji ukraińskiego kodeksu spółek handlowych w zakresie obrotu wirtualnymi aktywami proponuje się uznawać kryptowalutę za aktywa wirtualne, tzn. aktywa niematerialne powstałe przy wykorzystaniu technologii informacyjnych, które posiadają wartość i mogą stanowić obiekt ob-

rotu gospodarczego. Proponuje się uznawać takie aktywa wirtualne za mienie bez wprowadzania jakichkolwiek szczegółowych przepisów w zakresie opodatkowania transakcji dokonywanych z udziałem takich wirtualnych aktywów.

Wnioski

Status prawny kryptowalut na Ukrainie dopiero ma zostać uregulowany na poziomie ustawo-

wym. Narodowy Bank Ukrainy i inne organy państwowe doszły do wniosku, że kryptowaluta nie może być uznana za pieniądź, walutę, papiery wartościowe, czy substytut pieniądza. Taka niepewność na poziomie prawodawstwa, tzn. brak regulacji ustawowej dotyczących obrotu, czy wydobycia kryptowalut na Ukrainie, nie generuje jednak zakazu czynności z tym związanych, zaś transakcje z udziałem kryptowalut powinny być oceniane według zasad ogólnych, w tym związanych z kwestiami opodatkowania.

Abstract

Taxation of cryptocurrency transactions under the legislation of Ukraine

The article examines the issue of a legal status of cryptocurrency under the legislation of Ukraine, provides for propositions to the national laws (draft laws registered in the Verkhovna Rada of Ukraine) aimed at regulation of cryptocurrency mining and turnover within the state. The article reveals the challenges of taxation in Ukraine in the light of income that is obtained from the transactions with cryptocurrencies.

Keywords: tax, cryptocurrency, virtual currency, tax system

JEL Classification: K34

Centrum Analiz i Studiów Podatkowych
Centre for Analyses and Studies of Taxation

· WYDAWCA ·

CENTRUM ANALIZ I STUDIÓW PODATKOWYCH SGH · Warszawa 02-554 · Al. Niepodległości 162
DOMINIK J. GAJEWSKI (redaktor naczelny) · GRZEGORZ GOŁĘBIEWSKI · TOMASZ GRZYBOWSKI (sekretarz redakcji)

· KONTAKT ·

analizystudiacasp@gmail.com · www.sgh.waw.pl/casp